

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

УДК 766+744.9]:655,534(100):327.5(477)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-3-6>

Вікторія ОЛЕНДАРЬОВА,
orcid.org/0000-0002-8063-0410
аспірант кафедри графічного дизайну,
викладач кафедри графічного дизайну
Харківської державної академії дизайну та мистецтв
(Харків, Україна) vikaolendaryova@gmail.com

ДИЗАЙН ОБКЛАДИНОК СВІТОВИХ ГЛЯНЦЕВИХ ЖУРНАЛІВ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ

У статті досліджено особливості дизайну обкладинок світових популярних глянцевого журналі, які підтримують Україну під час російського вторгнення. Глянцеві журнали зазвичай формують не тільки стиль життя, але й світогляд своїх читачів. У зв'язку з тим, цікаво дослідити інформаційний контент, який вони транслюють аудиторії.

Соціум диктує засобам масової інформації свої потреби. Однак наявні протиріччя між стандартним візуальним контентом глянцевого журналі та важливими подіями, що відбуваються на часі, провокують трансформацію в дизайні обкладинок журналі. Поряд з цим, впроваджуються дизайнерські прийоми, що здатні окреслити концепції візуального контенту, знайти способи подання фактів, що краще відображують сутність проблем сьогодення. Дизайн обкладинок видань репрезентує стильові особливості видання, тематику, викликає певні асоціації та стимулює до певних дій. Останнім часом спостерігається переміщення уваги світових глянцевого журналі від теми гламуру та дозвілля до проблем сьогодення, свободи, життя та смерті. У статті висвітлено підтримку, яку надають Україні ці видання, приєднуючись до інших засобів масової інформації. Глянцеві журнали присвячують Україні свої обкладинки і статті, тим самим допомагаючи їй у визвольній боротьбі за свою землю. Проаналізовано дизайн обкладинок глянцевого журналі за останній рік, як друкованих, так і електронних версій, за такими складовими: застосування художньо-графічних рішень, композиційних прийомів, шрифтового наповнення та з'ясовано, в чому полягає дизайн глянцевого журналі сьогодення. Дії, плідна праця, поміч друзів та союзників України підтримуються візуальним контентом у засобах масової інформації, в тому числі, і на обкладинках глянцевого журналі.

Під час дослідження використовувався метод системного аналізу, який дозволив розглянути обкладинки глянцевого журналі як об'єкт дизайну та здійснити аналіз шрифту, ілюстрацій та фотографій у контексті художніх і композиційних засобів графічного дизайну. Метод порівняння був використаний для виявлення схожих та відмінних характеристик графічних елементів дизайну обкладинок глянцевого журналі.

Ключові слова: дизайн, обкладинка, глянцевого журналі, журнальне видання.

Viktoriia OLENDAROVA,
orcid.org/0000-0002-8063-0410
Graduate Student at the Department of Graphic Design,
Teacher at the Department of Graphic Design
Kharkiv State Academy of Design and Fine Arts
(Kharkiv, Ukraine) vikaolendaryova@gmail.com

COVER DESIGN OF GLOSSY WORLD MAGAZINES IN THE SUPPORT OF UKRAINE

The article examines the design features of the covers of world-famous glossy magazines that support Ukraine during the Russian invasion. Glossy magazines usually form not only the lifestyle, but also the worldview of their readers. Thereby, it is interesting to research the informational content that they broadcast to the audience.

Society dictates his necessities to the mass media. However, present contradictions between standard visual content of glossy magazines and important events that take place nowadays, provoke transformation in the design of covers of magazines. Moreover, designer receptions, that are able to outline conceptions of visual content and to find the methods of presentation of facts that better represent the essence of problems of the present time, are inculcated. The design of covers of editions presents the stylish features of edition, subjects, causes certain associations and stimulates certain actions. Recently, there has been a shift in the emphasis of glossy world magazines from the topic of glamour and leisure to the problems of the present, freedom, life and death. The article highlights the support that these publications provide to Ukraine by joining other mass media. Glossy magazines dedicate their covers and articles to Ukraine, thereby helping it in the liberation struggle

for its land. The design of both printed and electronic versions of glossy covers over the past year, was analyzed according to the following components: the use of artistic and graphic solutions, compositional techniques, font content. It was also found out what the design of modern gloss is. The actions, fruitful cooperation, and help from friends and allies of Ukraine are supported by visual content in the mass media, including the covers of glossy magazines.

The method of system analysis was used during the study, which made it possible to consider the covers of glossy magazines as a design object and analyze fonts, illustrations and photographs in the context of artistic and compositional means of graphic design. The comparison method was used to identify similar and different characteristics of graphic design elements of glossy magazine covers.

Key words: design, cover, glossy magazine, magazine publication.

Постановка проблеми. Не можна недооцінювати вклад засобів масової інформації, в тому числі, глянцевих журналів у процес боротьби України за свою незалежність. На сьогоднішній день увага дизайнерів може бути привернена до створення візуальних образів незламних українців, виділяючи їх серед широкого кола інших народів та звертаючи увагу читачів на гостру проблему війни в Україні.

Аналіз досліджень. Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше було досліджено зміни в дизайні обкладинок світових глянцевих журналів під час воєнного вторгнення в Україну, які зазнали трансформації від позитивного напрямку та розваг до питань емпатії, миру та війни. Теоретичною та методичною основою дослідження є роботи в галузі мистецтвознавства та дизайну таких авторів як: Е. Панофські, Д. Леслі, Т. Іваненко, Е. Швінглхурст, В. Флюссер, Т. Беценко, В. Шаян.

Було звернено увагу на роботу видатного німецького та американського історика й теоретика мистецтва Е. Панофські, який запровадив у мистецтвознавство поняття іконології та іконографії. Це важливі засоби аналізу творів мистецтва, за допомогою яких вивчається символічна складова твору, що впливає з загального культурного простору епохи, в яку з'явився цей твір. Аналіз обкладинок як інтерпретація витвору мистецтва за Е. Панофські, проходить в три етапи: семіотика, синтаксис та прагматика. «Таким чином, ми поєднуємо художні мотиви і комбінацію художніх мотивів (композиції) з темами та поняттями... Для цього нам потрібно уточнити всі принципи, в яких проявляється загальна точка зору нації, епохи, класу, релігійні та філософські переконання, які виражені однією особистістю та сконцентровані в одному витворі» (Panofsky, 1957: 46). Близькі до цього дослідження питання порушує дизайнер та дослідник Д. Леслі у монографії «Питання: новий дизайн журналу» (3). Автор досліджує культуру журналу з точки зору дизайну. Дуже цікавим є те, що окрему главу в книзі присвячено аналізу обкладинок та репрезентовано тенденції дизайну міжнародних журналів.

Українська дизайнерка і викладачка Т. Іваненко у своїх роботах багато уваги приділяє шрифтам. Дослідниця розглядає художньо-образні й функціональні особливості шрифту (Іваненко, 2011). Автор Е. Швінглхурст у монографії «Прерафаеліти» виявляє принципи композиційного формотворення зображень, проводить аналіз зорового сприйняття візуальної інформації (Schwinglehurst, 2000). Важливість розуміння символів України досліджує професор В. Шаян у монографії «Віра предків наших» (Шаян, 1987). Зокрема вчений націлює наступних дослідників на розумне сприйняття символів України та важливість їх знання. Його книга виявилася важливою з позиції аналізу символів України: Державного Герба, Прапора та розуміння візуальних символів взагалі. Німецький письменник, філософ мистецтва, критик В. Флюссер у науковому виданні «До філософії фотографії» розглядає місце фотографії у системі комунікацій, проводить її аналіз як засобу впливу на свідомість глядачів. Автор зазначає важливість фотографії у відносинах суспільства та аналізує зміни, які відбулися з приходом дігитального образу. Ця книга є важливим джерелом для дослідження, тому що фотоілюстрації займають одну з домінуючих ролей в дизайні обкладинок журналів (Flusser, 2006). Отже, аналіз наукових джерел з теми дослідження показав зацікавленість учених окремими аспектами досліджуваного питання, зокрема, теоретичними питаннями дизайну друкованих видань, деякими аспектами вибору шрифту та композиційними рішеннями ілюстрацій.

Мета статті. Виявити специфіку дизайну обкладинок глянцевих журналів сьогодення на прикладі світових видань, які відкликаються на події в Україні.

Вклад основного матеріалу. Глянцевий журнал – це об'єкт графічного дизайну, який передбачає постійні стильові зміни та є одним із засобів впливу на свідомість аудиторії. Дизайн – це перше, на що звертає увагу читач, тримаючи глянцева журнал перед собою. Глянцеві журнали, завдяки їх дизайну та змісту формують не тільки стиль життя, а ще й світогляд у своїх читачів. У зв'язку з тим дуже важливою є тенденція, що

останнім часом спостерігається у дизайні журналів: перехід уваги світових глянцевого видань від гламуру, моди та дозвілля до важливих проблем сьогодення, які постали перед усім людством після ворожого нападу на Україну. Змістовно та візуально ці видання почали ставити питання свободи, захисту дітей та жінок, гідності, щастя, болю, проблеми біженців, життя та смерті.

Світові глянцевого видання присвячують свої матеріали Україні, підтримуючи її у визвольній боротьбі за свою землю та за цінності, притаманні цивілізованому людству у XXI столітті. Звертаючись до своїх читачів з усього світу, переважно, до жінок, вони висвітлюють через ілюстрації, художні фотографії та заклики на обкладинках боротьбу, повсякденне життя, скорботи, мужність та плідну працю українців, а також поміч нашої державі з боку союзників та дружніх держав. На відміну від традиційно притаманних їм спокійних тонів, сучасні обкладинки стають більш насиченими, яскравими, в тому числі й завдяки кольорам національного прапора України. Таким чином, зображення, що з'являються завдяки новим дизайнерським рішенням на обкладинках глянцевого журналі, націлені не тільки на свідомість читацької аудиторії, а ще і на її підсвідомість.

Періодичний характер видань надає можливість змінювати дизайн паралельно з соціальними, економічними та політичними подіями в суспільстві. Так, наприклад, французський журнал «ELLE», за березень 2022 року, змістовно та ілюстративно висвітлює війну в Україні (рис. 1). На обкладинці розміщена фотоілюстрація дівчини з намальованим українським прапором на обличчі та стрічкою жовто-блакитного кольору у волоссі. Поверх куртки дівчинки та на задньому плані можна побачити державні символи України – прапори. Образ українки має рішучий характер. На нижній частині обкладинки розташована блакитна плашка з текстом жовтого та білого кольорів: «З українськими жінками. Їхнє повсякденне життя. Редакція «ELLE» з Києва» (переклад з фр.). Текст та фотоілюстрація разом мають змістову єдність: обидва компоненти розкривають тематичний зміст видання.

При аналізі дизайну обкладинки фотоілюстрацію можна розглядати як засіб швидкої передачі інформації аудиторії. Композиційні та смислові акценти розставлені таким чином, що зображення є візуально-образним віддзеркаленням фрагментів реальності життя українського народу 2022 року, його прагнення до свободи. Ця «мова» розширює можливості донесення інформації світові про людей, сповнених сміливості, єдності

та відваги. Дизайн виглядає доцільним завдяки лаконізму, обмеженій колірній палітрі та зосередженню уваги глядача на емоційному образі українки. Саме фотоілюстрації, як найбільш об'єктивному відображенню дійсності життя жінок України, відведена роль головного стилетворчого елементу дизайну обкладинки.

Рис. 1

Рис. 2

Чеський глянцевого журнал «ELLE», відмовившись від звичайних фотографій всесвітніх знаменитостей та моделей на обкладинці, присвятив дизайн квітневого номеру боротьбі українського народу проти російських загарбників (рис. 2). Цей випуск прикрасила ілюстрація чесько-української художниці Данієли Геродесової, яка демонструє біль та силу українців одночасно. Основні кольори обкладинки: кольори прапора України – блакитний та жовтий, – були обрані для звернення уваги до проблеми війни в країні. Композиція виглядає врівноваженою, пропорційною та симетричною. На блакитному фоні зображена дівчина в жовтому светрі з лицем сповненим страждань. Її очі заплющені, з них течуть сльози у вигляді жовтої та блакитної стрічок. Цей графічний прийом образно показує великий біль за долю України. Постаць дівчини зображена міцною, що свідчить про її непохитний характер. Зрозуміло, що вона страждає, але стоїть незламно. Композиція майже статична, але це і додає образу впевненості та стабільності. На обличчі дівчини, на голові, на одязі помічається присутність мазків червоного кольору, що додатково посилює емоційний вплив на глядача та передає емоційну напругу.

У дизайні обкладинки чеського квітневого випуску спостерігається перевага ролі ілюстративних елементів по відношенню до текстових. У верхній частині за фігурою українки розташована назва журналу «ELLE», яка написана традиційно, шрифтом класу «антіква» заголовними літерами. Вона виділяється на фоні як за розміром,

так і завдяки вибору гарнітури. Характер шрифту строгий, конструктивний та спокійний. Поєднання білих літер та блакитного фону має позитивний психологічний вплив на людину, визиваючи відчуття довіри. «Практично кожен шрифт є носієм двох функцій: інформаційної та естетичної. Різноманітність шрифтів дозволяє дизайнерам як можна точніше виразити зміст посилання» (Іваненко, 2011: 36). Підзаголовком глянцу виступають слова #ELLEproUkrainu (пер. з чеської – «для України»). Хештег в даному випадку використаний для маркування теми війни в Україні та об'єднання з іншими інформаційними джерелами, які не обходять стороною цю гостру проблему. Слова «proUkrainu» написано курсивом, що демонструє графічну ускладненість цього текстового блоку. Дизайну обкладинки властива цілісність та гармонійність за рахунок естетичних елементів ілюстрації та обмеженої кількості використаних шрифтових гарнітур.

На обкладинці корейського видання «ELLE» за березень зображена Чо Хо Ен, зірка популярного серіалу «Гра в кальмара» (рис. 3). Крім шапки журналу, розфарбованої градієнтом кольорів прапора України, на сторінці ще розташовано заголовочний комплекс «Fog peace» (перевод з англ. «За мир»). В якості шрифтової гарнітури також використана «антіква», написана курсивом. Колірна гама – контрастне поєднання жовтого та блакитного кольорів в єдиному градієнті. Шапка та слоган є основними графічними елементами дизайну обкладинки. Текстове оформлення демонструє пріоритетність сприйняття, сприяє легкості для читання та розумінню основного послугу видання, яким є підтримка України.

Рис. 3

Рис. 4

Португальська версія журналу «Vogue» присвятила обкладинку свого березневого номеру також підтримці України. На головній сторінці розміщено фотоілюстрацію моделей, одягнених

в речі жовтого кольору та розташованих на фоні блакитного неба та чорних гір (мал. 4). Дизайн обкладинки олицетворює стильність та елегантність, а смислова нагрузка та концептуальність пояснена на офіційній сторінці @Vogueportugal в інстаграм: «Планета об'єдналася в знак солідарності з Україною, і ця обкладинка кольорів жовто-блакитного прапора не є винятком, як данина поваги всім, хто бореться за свою країну та свободу» (8).

Характерною рисою цієї обкладинки «Vogue» є прагнення до виразності та стилістичної цільності. Це досягнуто завдяки змістовому навантаженню фотоілюстрації. Вона набуває першочергового значення в процесі контакту друкованого видання із глядачем, на відміну від текстової інформації, яка потребує певного часу для прочитання. Цікаво відзначити алюзію цієї фотоілюстрації на картини прерафаелітів. «Живописці братства Прерафаелітів робили скульппульозні етюди тонів з природи, відтворюючи їх наскільки це можливо яскраво та чітко» (Schwinglehurst, 2000: 8). Притаманною рисою їх живопису було надання образу легкості та емоційності, немов він створений прозорими фарбами. Прерафаеліти відмовились від академічного живопису у кабінетах, віддаючи перевагу писанню з природи на природі.

Такі ж самі характеристики простежуються при аналізі дизайну цієї обкладинки «Vogue». «Прерафаелітська естетика досягла об'єднання буквального і символічного планів, коли найбільш високі символи узагальнення сполучаються з точною «мірою природи» в зображенні реальності. Матеріальність абстрактного, духовність чуттєвого – знакові риси естетики прерафаелітизму» (Schwinglehurst, 2000: 241). Зображення на обкладинці «Vogue» так само, як у картинах прерафаелітів, поєднує символічне з реальним. Аналізуючи семіотику дизайну, можна побачити застигли сумні постаті моделей на фоні чорних гір, об'єднані кольорами українського прапора в єдиний закінчений образ. Статичність, відкритість та впевненість – його основні риси. Також слід приділити увагу квітам, які тримає одна з моделей. Це соняшники – символ України, які чудово вписуються в загальний дизайн обкладинки журналу. «Соняшник – не лише ознака пейзажу, атрибут національної картини світу, а й ознака прапам'яті, плинності життя, вічності... Соняшник сприймається як естетично довершений, гармонійно-цілісний, величний образ національного етнобуття» (Беценко, 2019: 1).

Шапка видання та весь текст на обкладинці білі. У назві журналу «Vogue portugal» дизай-

нери використали напівпрозорість літер, що знов повертає до спільності з картинами прерафаелітів. Внизу сторінки акцидентним шрифтом написано хештеги зі словами, які виражають підтримку Україні («#peace» (перекл. з англ. «мир»), #Love (перекл. з англ. «кохання»), #standwithukraine (перекл. з англ. «стій з Україною»), #humanity (перекл. з англ. «людство»). Це дає можливість донести інформацію про війну, стійкість, страждання та надію українського народу не тільки до португаломовної, а до щонайбільшої аудиторії. Характерними рисами дизайну обкладинки португальського «Vogue» за березень естетичність, посилення виразності зображення завдяки відкритості та впевненості образу, використанню актуальних «українських» кольорів у фотоілюстрації.

На обкладинку британського диджитал-випуску журналу «Vogue» за травень 2022 року дизайнери розмістили фотоілюстрацію Варваривського мосту з Миколаєва – міста на півдні України (рис. 5). Цю фотографію зробив французький фотограф Віліам Кео, який працював в Україні 9 березня 2022 року, як зазначено в описі номеру на офіційній сторінці «British Vogue» в Instagram. «Україна домінує в наших думках, а вічна світова криза біженців продовжує розгортатися» (9). В композиційному плані фотоілюстрація моста є вихідним вектором при знайомстві читачів зі змістом травневого номеру журналу, вона виступає в єдності з іншими елементами дизайну обкладинки. Композиція симетрична, розташування центральне. Окрім шапки журналу, написаної традиційним шрифтом класу «антиква», на обкладинці розміщено заголовочний комплекс – «Beyond Borders», що в перекладі з англійської мови означає: «Поза межами».

Рис. 5

Це основна тема травневого випуску «Vogue», присвяченого великому потоку українських

біженців, які шукають притулку в мирних країнах Європи. І зовсім не випадково на обкладинці розміщена фотографія саме мосту – символу між колишнім життям біженців та іншим – невідомим, не легким, сумним. Нижче заголовку розміщено підзаголовок з іменами та прізвищами людей, які поділилися своїми історіями порятунку від війни. На обкладинці дається чітка вказівка на тему випуску, але через стислість та афористичність ці елементи забезпечують лише узагальнене подання публікацій. Дизайн обкладинки британського випуску журналу «Vogue» має стильову єдність та являє собою візуально-образний натяк на лихо, яке спіткало мільйони жінок і дітей, вимушених через напад агресора на Україну покинути свої домівки, села, міста, країну.

На обкладинці травневого номеру Словацького видання «Vogue», також присвяченого підтримці України, вперше немає звичної для нього фотографії або fashion-ілюстрації. Цей глянець підготував три версії дизайну обкладинок, на яких гротесковим шрифтом написані лозунги: «Як ви зараз себе почуваєте?», «Час для емпатії» та «Живи Україно!». Всі обкладинки залито синім кольором, шапка з назвою журналу «Vogue» написана класичним антиквовим шрифтом жовтого кольору (рис. 6).

Рис. 6

Редакція журналу прокоментувала графічне оформлення видання наступним чином: «Давайте не забуватимемо, що трапляється у нашому тендітному світі. Давайте цінуватимемо те, що маємо. З новою ерою настають питання, які ми давно у себе не питали. Настає вибір між втечею та рішучим героїзмом або німим виживанням в екстремальних ситуаціях» (10).

Якщо оцінювати цей дизайн з точки зору ефективності подачі інформації, то це – читабельність, послідовність сприйняття, комунікативність. А також, завдяки винесенню на обкладинку кольорів національного прапора України – символічність.

Зворушливу обкладинку присвятив Україні польський глянцевого журналу «Vogue» за квітень (мал. 7). Вона ілюстрована українською фото-

графкою та художницею Єленою Ємчук. Авторка багато років у своїй творчості звертається до мотивів української культури. Ілюстрація відрізняється від інших обкладинок видання характером дизайну: на нейтральному фоні розміщено стилізований образ жінки в жовтій сукні та блакитній накидці на голові. На передньому плані зображено білого голуба з гіллям у дзьобі. Таке враження, ніби птах щойно випорхнув з її рук. Площинне трактування форми, відмова від деталізації зображення та акцентування уваги глядача на головному персонажі – це основні риси в дизайні обкладинки польського випуску журналу «Vogue». Розташування шапки змінено за рахунок збільшення долі ілюстративного матеріалу. На обкладинці використано акцидентну гарнітуру шрифту для написання заклику: «Слава Україні» та ім'я авторки. Композиція центральна, симетрична та статична.

Характерними рисами дизайну ілюстрації на обкладинці є активне використання кольору в якості основного елемента образної виразності. «Мої картини не політичні, але, безперечно, я торкаюся дуже чутливих тем», – зазначає художниця Є. Ємчук (11). Варто сказати, що не дивлячись на відмову від деталей та фонового оточення, локальна заливка великих областей яскравими кольорами українського прапора посилює контрастність ілюстрації та зв'язує всі елементи в єдине ціле.

Рис. 7

Рис. 8

Журнал «Marie Claire Greece» також присвятив свій квітневий випуск 2022 року підтримці України. На обкладинці розміщено фотоілюстрацію, на якій зображено небо та лелека, що розправила крила та летить вперед між хмарами (рис. 8). Як пояснює на своїй сторінці редакція журналу: «Новий квітневий номер Marie Claire Greece при-

свячений Україні, підтримці її народу під час трагедії та творчим силам цієї прекрасної країни, моді, фотографії та мистецтву» (12). У книзі «Віра предків наших» професор В. Шаян зазначив: «Символ – це зовнішній знак для уявлень, емоцій та ідей, що не дадуться виразити інакше у слові. Символ є отже якістю вищою від слова» (Шаян, 1987: 766). Дійсно, на обкладинці журналу політ лелеки можна сприймати саме як символ волі, надії на краще, перемогу життя над смертю, спокою над хаосом.

Окрім стандартної шапки журналу, гротесковим шрифтом написано слово: «Воля» українською мовою великими літерами. Нижче його переклад грецькою та англійською мовами, меншого розміру. Обкладинка виглядає гармонійно, всі елементи зв'язані в єдине ціле та підпорядковуються один одному і виконують творчу задачу: звернення уваги до проблеми війни в Україні.

Висновки. Війна в Україні багато чого змінила у світі, в тому числі в культурі журналів. Змінився візуальний вигляд і текстова інформативна спрямованість. А, головне, супротив своїм повсякчасним темам, вони почали звертатися до проблем моралі, добра, зла, небезпеки та емпатії, використовувати на своїх обкладинках державну символіку не власних країн, приєднуючись, таким чином, до більшості засобів масової інформації у підтримці народу України за свою незалежність. Досить порівняти дизайн звичайних обкладинок глянцевого журналу з тими, що вийшли 2022 року та присвячені Україні. Останні не навивають спокій, впевненість у доброму житті, а буквально, кричать, вторгаються в свідомість і підсвідомість тих, хто тримає це видання в руках. Кричать про те, що людство має зупинити той жах. І в той же час, малюнки або фотоілюстрації стійких українських жінок та символів життя поряд з ними, розміщених на обкладинках журналів, не песимістичні, а такі, що справляють враження сили та незламності.

А найважливіше, слід відзначити те, що всупереч своїй, більш як сторічній концепції – надихання позитиву, гляцеві журнали звернулись до тематики та засобів дизайну, несумісних з формуванням позитивних емоцій у адресата. Отже, на основі аналізу дизайнерських складових обкладинок з'ясовано, що ідея глянцевого сьогодення полягає у зверненні уваги читачів на проблеми у світі; інтегруючий характер дизайну цього типу видань набирає глибини та здійснює комунікацію з читачами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Panofsky E Meaning in the visual arts. NY: Doubleday Anchor Books Doubleday&Company, Inc. Garden City, 1957. 455 с.
2. Іваненко Т. О. Біфункціональність акцидентного шрифту: реклама і мультимедіа. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2011. № 3. С. 36–38.

3. Leslie J. Issues: new magazine design. California: «Gingko Press» 2000. 175 с.
4. Schwinglehurst E. The Pre-Raphaelites. New York, N.Y.: Shooting Star Press, 1994. 79 с.
5. Беценко Т.П. Поетонім соняшник у сучасній українській віршовій мовотворчості. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019 № 40 том 1
6. Шаян В. Віра предків наших. Канада: Об'єднання Українців Рідної Віри, 1987. 892 с.
7. Flusser W. Towards a Philosophy of Photography. UK: Cromwell Press, Trowbridge, Wiltshire, 2006, 96 с.
8. Vogue Portugal. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/vogueportugal/>, (дата звернення: 28. 08. 2022)
9. British Vogue. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/britishvogue/>, (дата звернення: 30. 08. 2022)
10. Vogue Czechoslovakia. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/vogueczechoslovakia/>, (дата звернення: 01. 09. 2022)
11. Vogue UA. URL: <https://vogue.ua/article/culture/art/teatr-absurda.html/>, (дата звернення: 18. 09. 2022)
12. Marie Claire Greece. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/marieclairegreece/>, (дата звернення: 02. 09. 2022)

REFERENCES

1. Panofsky E Meaning in the visual arts. NY: Doubleday Anchor Books Doubleday&Company, Inc. Garden City, 1957. pp. 455 [in English].
2. Ivanenko T. O. Bifunktsionalnist aktsyidentnoho shryftu: reklama i multymedia. [Bifunctionalist of action font: advertising and multimedia]. Visnyk of the Kharkiv State Academy of Design and Arts. 2011. Nr 3. pp. 36–38 [in Ukrainian].
3. Leslie J. Issues: new magazine design. California: «Gingko Press» 2000. pp. 175 [in English].
4. Schwinglehurst E. The Pre-Raphaelites. New York, N.Y.: Shooting Star Press, 1994. pp. 79 [in English].
5. Betsenko T.P. Poetonym soniashnyk u suchasni ukrainskii virshovii movotvorchosti. [Poetonym sunflower in modern Ukrainian poetry]. Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Philology. 2019 Nr 40 tom 1 [in Ukrainian].
6. Shaian V. Vira predkiv nashykh. [Faith of our ancestors]. Kanada: Association of Ukrainians of Native Faith, 1987. pp. 892 [in Ukrainian].
7. Flusser W. Towards a Philosophy of Photography. UK: Cromwell Press, Trowbridge, Wiltshire, 2006, pp. 96 [in English].
8. Vogue Portugal. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/vogueportugal/>, (дата звернення: 28. 08. 2022)
9. British Vogue. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/britishvogue/>, (дата звернення: 30. 08. 2022)
10. Vogue Czechoslovakia. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/vogueczechoslovakia/>, (дата звернення: 01. 09. 2022)
11. Vogue UA. URL: <https://vogue.ua/article/culture/art/teatr-absurda.html/>, (дата звернення: 18. 09. 2022)
12. Marie Claire Greece. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/marieclairegreece/>, (дата звернення: 02. 09. 2022)